

Ибн Сайёд аслида ким?

12:16 / 26 май 2893

Пайғамбар алайҳиссаломнинг даврларида Мадинаи Мунавварада Ибн Сайёд деган бир одам яшаган. Унинг кўпгина сифатлари Дажжолнинг сифатларига ўхшагани учун кўпчилик уни «Дажжол мана шу бўлса керак», деб ҳам ўйлаган. Пайғамбар алайҳиссалом ҳам уни кўрганлар, у билан гаплашганлар. Ибн Сайёдни баъзан Ибн Соид деб ҳам аташган. Қуйидаги сатрларда ана шу одам ҳақида келган бешта ривоятни ўрганиб чиқамиз.

يَضْرَرُ رَمْعًا نُبِهِ لَلْإِدْبَعِ نَع
بِاطْخُلَا نُبِ رَمْعًا نَأُهُ نَعُ هَلْ ل
هَلْ لَلْإِدْبَعِ رَمْعًا قَلَطْنَا
يَفْمَلَسُوهُ يَلْعُهُ هَلْ لَإِيْلَص
يْتَحِدَّ أَيَّ صَنِ بَلْبِقِ طَهَر

نَايِبُ صِلَاغِمُ بَعْلِي هَدَجَ وَ
دَقَّ وَةَلَاغِمُ يَنْبِ مُطَاذْنَعُ
مَلَفَ مُلْحُلَا ذِي مَوِي بَرَاقُ
لُؤْسَرِ بَرَضِ يَّتَحُ رُغْشِي
هَيْلَعُ هَلَلَا يِّلَصِ هَلَلَا
بَلَاقُ مُثِ، هِدْيِ بْ هَرَهَظَ مَلَسَو
«هَلَلَا لُؤْسَرِ يِّنَا دَهَشَتَا»
بِدَايِ صُنْبَا هَيْلَا رَظَنَفِ
لُؤْسَرِ كُنَا دَهَشَا بَلَاقُ
نُبَا لَاقُ مُثِ، نِي يِمَالَا
لُؤْسَرِ يِّنَا دَهَشَتَا بِدَايِ صِ
هَلَلَا لُؤْسَرِ هَضَفَرَفِ هَلَلَا
مَلَسَو هَيْلَعُ هَلَلَا يِّلَصِ

هَلْ لِبَابُ تُنَمَّآ «: لَأَقَو
هُلَّ لَأَقُ مُمُثْ ، «هِلُّ سُرْبَو
هُلَّ لَأِ يُّلَّصِ هَلَّ لَأُ لُوسَر
«يَرَتِ إِذَام» : مَلَّسَوِ هَيْلَع
بِذَاكَ وَقِدَاصِ يَنْيَتُ أَيَّ : لَأَق
يُّلَّصِ هَلَّ لَأُ لُوسَر لَأَقَف
طَلُّخُ « مَلَّسَوِ هَيْلَعُ هَلَّ لَأِ
هُلَّ لَأَقُ مُمُثْ ، «رُمَّ أَلَا كُيَلَع
هُلَّ لَأِ يُّلَّصِ هَلَّ لَأُ لُوسَر
تُأْبَخُ دَقُ يِّنَا» : مَلَّسَوِ هَيْلَع
خُدَلَا وَهُ : لَأَقَف ، «أَيُّ بَخَكَل
يُّلَّصِ هَلَّ لَأُ لُوسَر لَأَقَف
أَسْخَا» : مَلَّسَوِ هَيْلَعُ هَلَّ لَأِ

لَاقَفَ ، «كَرْدَقَ وَدَعَتْ نَلَفَ
أَي يَنْرَدُ بِأَطْحَالِ نُبْرُمُعِ
، هَقْنُعُ بِرِضَا هَلَلِ الْوُسْرِ
نَلَفُ هُنْكَيْ نِيَا» : هَلَلِ لَاقَفُ
هُنْكَيْ مَلْ نِيَاوِ هَيْلَعِ طَلَسْتِ
«هِلَّتْ قِي فَكَلْ رِيخِ الْفِ
: مَلَسْمَ دَاوُ هَعْبُرَالِ هَاوِرِ
لُوسَرِ كَلْ ذَدَعْبِ قَلَطْنَاوِ
هَيْلَعُ هَلَلِ اِيْلَصِ هَلَلِ
يَلِ اِبْعَكُ نُبْ يَبْ أَوْ مَلَسَوِ
نُبَا هِي فَيْتَلِ لُخْنَلِ
هَلَلِ الْوُسْرِ قِفَاطِ ، دَائِي صِ
وَهُوَ لُخْنَلِ اِعْوُجْبِ يِقْتِي

نُبَا نِمَ غَمَسَي نَأَلْتُخِي
 هَارِي نَأَلْبَقِ أَيُّي شِدَّايَص
 يَلَعُ عَجَطُضْمَ وَهَوِ دَّايَصُ نُبَا
 هَلِيَّةُ فَيَطِقِي فِي شَارِفِ
 نُبَا مُأْتَأَرْفُ، هَمَزَمَزَاهِي فِي
 يَلَصِ هَلَلِ لُؤْسَرِي دَّايَصِ
 يِقَّتِي وَهَوِ مَلَسَوِ هِيَلَعُ هَلَلِ
 تَلِاقِفِ، لُخْنَلِ عِوُدُجِبِ
 دُمُحْمِ آذِهِ فِأَصِ أَي: إِهِنُبِإِ
 لِاقِفِ، دَّايَصُ نُبَا رَأَثِفِ
 هَتَكَرَتُ وَوَلِ «: هَلَلِ لُؤْسَرِ
 نَبِي

Абдуллоҳ ибн Умар розияллоҳу анҳумодан ривоят қилинади:

«Умар Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам ва бир неча киши билан бирга Ибн Сайёд томонга жўнаб кетди. Ниҳоят, уни Бану Мағоланинг истехкоми

олдида учратишди. У болалар билан ўйнаб юрган экан. Ибн Сайёд балоғатга етай деб қолган эди. Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам қўллари билан уни туртмагунларича сезмади. Кейин Ибн Сайёдга: **«Мен Аллоҳнинг Расули эканимга гувоҳлик берасанми?»** дедилар. Ибн Сайёд эса у зотга қараб, «Уммийларнинг Расули эканингизга гувоҳлик бераман», деди. Сўнг Набий соллаллоҳу алайҳи васалламга: «Менинг ҳам Аллоҳнинг Расули эканимга гувоҳлик берасизми?» деди. У зот уни рад этиб, **«Мен Аллоҳга ва Унинг расулларига иймон келтирганман»**, дедилар. Сўнг: «Сенга нималар кўринади?» дедилар. Ибн Сайёд: «Менга рости ҳам, ёлғони ҳам келади», деди. Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам: **«Сен алжираб қолибсан!»** дедилар. Сўнг Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам унга: **«Мен ичимда бир нарсани ўйладим»**, дедилар. Ибн Сайёд: «У дух...» деб, тутилиб қолди. Шунда у зот: **«Ўчир! Ҳаддингдан оша олмайсан!»** дедилар. Умар розияллоҳу анҳу: «Эй Аллоҳнинг Расули, менга қўйиб беринг, бўйнига (қилич) солай», деди. Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам: **«Агар бу ҳақиқатан ҳам ўша бўлса, унга қудратинг етмайди. Агар у бўлмаса, уни ўлдиришдан сенга ҳеч қандай яхшилик йўқ»**, дедилар»..

Тўртовлари ривоят қилганлар.

Имом Муслим:

«Шундан кейин Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам Убай ибн Каъб билан Ибн Сайёд турган хурмозорга бордилар. У зот Ибн Сайёдга кўринмай туриб, унинг бирор гапини эшитиш учун хурмолар орасига яшириндилар. У чопон кийиб, тўшак устида ёнбошлаб ётар, ёлдираган овозлар чиқарарди. Ибн Сайёднинг онаси Набий соллаллоҳу алайҳи васалламнинг хурмолар орасида яшириниб турганларини кўриб қолиб, Ибн Сайёдга: «Ҳой Софий, ана Муҳаммад!» деган эди, Ибн Сайёд сапчиб турди. Шунда Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам: **«Онаси индамай турганда (унинг кимлиги) ошкор бўлар эди»**, дедилар», деб қўшимча қилганлар.

Шарҳ: Бу ривоятда Ибн Сайёд ҳақида бир қанча маълумотлар келган:

1. Расулуллоҳ алайҳиссалом бир гуруҳ саҳобалар билан унинг олдига борганлар. Афтидан, Ибн Сайёд ҳақида гап кўпайиб кетганидан кейин Расулуллоҳ алайҳиссалом уни ўзлари кўрмоқчи бўлганлар.
2. Ўша пайтда Ибн Сайёд балоғат ёшига яқинлашиб қолган ёш бола бўлган.

3. У Пайғамбар алайҳиссаломга иймон келтирмаган.
4. У Расулуллоҳ алайҳиссаломни ўзига иймон келтиришга чақирган.
5. Ибн Сайёдга гоҳ рост, гоҳ ёлғон гапирадиган иблис келиб турган. Буни Расулуллоҳ алайҳиссалом унинг гапларидан билганлар.
6. Набий алайҳиссалом уни синаб кўриш учун савол берганлар ва унинг ҳаддидан ошаётганини кўриб, қаттиқ танбеҳ берганлар.
7. Ибн Сайёднинг нобакорлигини кўргандан сўнг ҳазрати Умар розияллоҳу анҳу Расулуллоҳ алайҳиссаломдан уни қатл қилишга изн сўраганлар. Аммо Расулуллоҳ алайҳиссалом у Дажжол бўлган тақдирда ҳам, бўлмаганда ҳам қатл қилишдан фойда йўқлигини уқтирганлар.
8. Пайғамбар алайҳиссалом беркиниб туриб, Ибн Сайёдга билдирмай, унинг гапларини эшитиб, кимлигини аниқламоқчи бўлганлар. Аммо Ибн Сайёднинг онаси пайқаб қолиб, халақит берган.

«Фитналар ва Қиёмат аломатлари» китобидан